

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 2
Hoofdstuk -1- Randvoorwaarden dialoog	pag. 3
1.1.1 Advies over de voorwaarden van de dialogen	pag. 3
1.1.2 Het BRABO Platform als facilitator	pag. 3
1.1.3 Kanttekening bij het voeren van een dialoog	pag. 3
1.1.4 De drie stadia van een dialoog	pag. 3
Hoofdstuk -2- Welke actoren gaan in gesprek met elkaar?	pag. 4
Actie A: Luisteren naar en praten met jongeren zodat zij betrokken worden bij de metaalsector.	pag. 4
Actie B. De scholen moeten het participatieproces van jongeren bij/ in de metaalsector actief ondersteunen.	pag. 4
Actie C. Stimuleren van de zichtbaarheid van de bedrijven naar de omgeving. De dialogen	pag. 4 pag. 4
Hoofdstuk -3- De dialogen	pag. 5
3.1 <i>Actie A: Luisteren naar en praten met jongeren zodat zij betrokken worden bij de metaalsector.</i>	<i>pag. 5</i>
3.1.1 Belangen bij luisteren naar en praten met jongeren	pag. 5
3.1.2 Belangen bij de uitingen van de dialogen	pag. 5.
3.1.3 Indeling van dit hoofdstuk	pag. 5.
3.2 <i>Actie B: De rol van de scholen in het participatieproces van jongeren bij/ in de metaalsector.</i>	<i>pag. 16</i>
3.2.1 Belangen bij de rol van de scholen in het participatieproces van jongeren	pag. 16
3.2.2 Belangen bij de uitingen van de dialogen	pag. 16
3.2.3 Indeling van dit hoofdstuk	pag. 16
3.3 <i>Actie.C: Stimuleren van de zichtbaarheid van de bedrijven naar de omgeving.</i>	<i>pag. 25</i>
3.3.1 Belangen bij zichtbaarheid	pag. 25
3.3.2 Belangen bij de uitingen van de dialogen	pag. 25
3.3.3 Indeling van dit hoofdstuk	pag. 25
Hoofdstuk -4- Bijlagen	pag. 34
1. Voorbeeld van een dialoog	pag. 35
2. Mail, contactgegevens en reacties scholen	pag. 37

Inleiding

Het BRABO Platform is een initiatief van verschillende metaalbedrijven die in samenwerking met de Kamer van Koophandel de aansluiting van het beroepsonderwijs met het bedrijfsleven willen verbeteren. Binnen het platform zetten ambassadeurs van bedrijven zich actief in om de knelpunten in de metaalbranche op de agenda te krijgen van het beroepsonderwijs.

De organisatiestructuur van het platform is een overleg structuur. Alle deelnemers komen regelmatig samen en voeren een overleg over welke zaken zij signaleren m.b.t. de metaalsector. Om dit overleg uit te breiden naar andere partijen buiten het platform, geeft dit handboek een indicatie hoe het BRABO Platform een dialoog kan opstarten tussen verschillende partijen.

De verschillende partijen waartussen een dialoog plaatsvindt zijn: metaalbedrijven, stichtingen (techniekpromotie), VMBO en MBO scholen en jongeren. Het initiatief van het opzetten en uitvoeren van het dialoog ligt bij het platform. Zij zijn de facilitator en coördinator van het dialoog.

Voor de samenstelling van het handboek is verschillende literatuur gebruik. Vooral het basisboek Interne Communicatie van E. Reijnders en het boek Gesprekken in organisaties van Y.H. Gramsbergen – Hoogland en H.T. van der Molen, hebben handvatten geboden. Verder is gebruik gemaakt van onderzoeken geschreven over participatieprocessen tussen groepen mensen en verslagen over dialogiseren.

In het eerste hoofdstuk worden de randvoorwaarden voor het dialoog beschreven. Deze worden gevolgd door het tweede hoofdstuk waarin staat welke actoren met elkaar in gesprek gaan. Hierna volgt het derde hoofdstuk waarin alle randvoorwaarden van de dialogen uitgewerkt zijn met de uitingen die passen bij het te voeren dialoog.

Hoofdstuk -1- Randvoorwaarden dialoog

1.1. Advies over de voorwaarden van de dialogen

Om een dialoog te realiseren worden voorwaarden¹ geadviseerd:

- Communiceer in twee richtingen,
- Alle partijen kunnen los van elkaar een dialoog op gang brengen,
- Alle partijen zijn gelijk aan elkaar,
- Iedereen krijgt evenveel ruimte om zijn mening in te brengen en te ventileren,
- De dialogen krijgen een follow-up krijgen, bijv. wat is het resultaat,
- Beschrijf de acties die ondernomen worden n.a.v. het dialoog.

1.1.1 Het BRABO Platform als facilitator

Wat moet de facilitator² doen om het dialoog goed te laten verlopen:

- Formuleert het doel van de bijeenkomst;
- Gaat na wat de gewenste opbrengst is van de bijeenkomst;
- Zoek een werkvormen die past bij: de historie van de organisatie, het doel van de bijeenkomst, de aard van de doelgroep en de vraag die centraal staat;
- Doe aan verwachtingsmanagement bij de genodigden: wat staat hen te wachten?
- Zorg voor de logistieke voorbereidingen;
- Begeleidt (grotendeels) de bijeenkomst zelf (kern van de rol);
- Maakt het traject na de bijeenkomst tot onderwerp van de bijeenkomst.

1.1.2 Kanttekening bij het voeren van een dialoog:

- Bij het voeren van een dialoog komt wellicht een diversiteit van perspectieven op tafel. Die diversiteit kan ertoe leiden dat sommige betrokkenen het doel van de discussie uit het oog verliezen.

Het is de bedoeling dat de facilitator het gesprek samenvat en terug structuur aanbrengt in het dialoog.

- Tijdens een dialoog moet rekening gehouden worden met de machtsverschillen tussen mensen. De strijd om de macht en het besef van onderlinge afhankelijkheid, kunnen de bijdrage van de deelnemers beïnvloeden. Dit kan uitmonden in een strijd en zo blokkerend werken op een effectieve bijeenkomst.

Voor de facilitator is het belangrijk om het gesprek in goede banen te leiden zodat alle deelnemers aan bod komen en een soort gelijke inbreng heeft.

- Niet iedereen is even handig in de interactie met andere deelnemers. Zeggen wat je vindt, voelt en denkt vraagt een bepaalde communicatieve vaardigheid die niet voor iedereen een tweede natuur is.

Zorg als facilitator dat je de deelnemers het gevoel geeft dat ze niet afgerekend worden op het uiten van hun meningen, gevoelens en ideeën.

1.1.3 De drie stadia van een dialoog³

Begrip:

In eerste instantie moet duidelijk gemaakt worden dat iedere deelnemer zijn eigen opvattingen en argumenten heeft rondom een probleem. Deze opvattingen en argumenten mogen vooraf niet door andere deelnemers veroordeeld worden.

Acceptatie:

In dit proces accepteren de deelnemers van elkaar waarom zij een bepaalde opvatting of argument hebben.

Delen van elkaar waarden:

In het laatste stadium is het de bedoeling dat de deelnemers elkaars belangen begrijpen en hierdoor samen tot een oplossing kunnen komen waarmee allen akkoord zijn.

¹ Bron: Betteke van Ruler – Strategisch Management van Communicatie

² Bron: Erik Reijnders – Basisboek Interne Communicatie

³ Bron: Dialoogacademie – Dialoog in de stad

Hoofdstuk -2- Welke actoren gaan in gesprek met elkaar?

A: Luisteren naar en praten met	B: Rol van de scholen	C: Zichtbaarheid
1. VMBO Jongeren	MBO Jongeren	1. Metaalbedrijven Jongeren
2. MBO Jongeren	Metaalbedrijven	2. Metaalbedrijven Scholen
3. VMBO Jongeren	Metaalbedrijven	3. Metaalbedrijven Stichtingen
4. Jongeren	Scholen	

*Actie A: Luisteren naar en praten met jongeren zodat zij betrokken worden bij de metaalsector.*⁴

Uit onderzoek is gebleken dat jongeren zich te weinig gehoord voelen door de sector waarin zij actief zijn, daarom is het van belang om een dialoog op te starten. Door het dialoog vindt er interactie plaats en worden betekenissen gedeeld en gecreëerd rondom de metaalsector. Met dit dialoog komt men te weten aan welke informatie behoeft is en welke informatie zij elkaar kunnen bieden. In het volgende hoofdstuk wordt advies gegeven aan het BRABO Platform over de invulling van de dialozen.

*Actie B: Voor scholen is het nodig dat zij het participatieproces van jongeren bij-/in de metaalsector actief ondersteunen.*⁴

Uit onderzoek is gebleken dat de scholen een belangrijke rol spelen in het keuzeproces van jongeren. Tevens is gebleken dat de jongeren tijdens schooltijd het meest bereid zijn mee te werken aan een participatieproces. Ook wees het onderzoek uit dat de scholen bereid zijn om te investeren in het participatieproces van jongeren. Daarom is geadviseerd om ook rondom dit onderwerp een dialoog op te starten. In dit dialoog worden de actoren gestimuleerd om naar elkaar te luisteren en aan elkaar vragen te stellen. Uiteindelijk moet dit leiden tot een samenwerkingsverband om een oplossing te bieden bij het participatieproces van jongeren bij de metaalsector. In het volgende hoofdstuk wordt advies gegeven aan het BRABO Platform over de invulling van de dialozen.

*Actie C: Voor de metaalbedrijven is het nodig dat zij hun zichtbaarheid naar de omgeving vergroten.*⁴

Uit onderzoek is gebleken dat metaalbedrijven weinig zichtbaar zijn naar hun omgeving. Hierdoor zijn ze niet toegankelijk voor hun stakeholders en potentiële werkneemers. Om deze zichtbaarheid te vergroten, is er geadviseerd om rondom dit onderwerp een dialoop op te starten. Met dit dialoop vindt er interactie plaats tussen de bovengenoemde actoren. In dit dialoop is het voor de metaalbedrijven van belang om te weten wat de omgeving van hun willen weten. De informatiebehoefte van de verschillende actoren moet dus in kaart gebracht worden. Het is de bedoeling dat de actoren een draagvlak creëren om de teruggang van jongeren in de metaal tegen te gaan. In het volgende hoofdstuk wordt advies gegeven aan het BRABO Platform over de invulling van de dialozen.

De dialozen

In het volgende hoofdstuk worden alle zaken omterend de dialozen toegelicht. Per actie zijn de dialozen uitgewerkt en worden de mogelijke uitingen beschreven die toe te passen zijn op het betreffende dialoog.

⁴ Verwijzing: Scriptie hoofdstuk 5 – Advies

Hoofdstuk -3- De dialoogen

3.1 Actie A: Luisteren naar en praten met jongeren zodat zij betrokken worden bij de metaalsector.

Voor de eerste actie: luisteren naar en praten met jongeren, gaan de actoren: jongeren, bedrijven en scholen met elkaar in dialoog.

3.1.1 Belangen bij luisteren naar en praten met jongeren

Deze dialoogen zijn zo ingedeeld dat de jongeren van zich kunnen laten horen, waardoor zij zich betrokken en begrepen voelen. Deze dialoogen zijn er voorop gericht om inzicht te bieden in de informatiebehoefte van de jongeren. Centraal staan de jongeren als individu en hun ontwikkeling binnen hun schooltijd.

3.1.2 Belangen bij de uitingen van de dialoogen

Deze uitingen zijn actor-gericht en daarom alleen toepasbaar bij de dialoogen zoals in onderstaande schema's zijn weergegeven. De uitingen hebben zoals eerder vermeld te maken met de belangen die de actoren per dialoog hebben. De invulling van iedere uiting per dialoog ziet er daarom anders uit.

3.1.3 Indeling van dit hoofdstuk

Op de volgende pagina's vindt u de uitgewerkte dialoogen.
Hoofdzaken – VMBO jongeren met MBO jongeren

Uitingen van de dialoogen

Hoofdzaken – MBO jongeren met metaalbedrijven

Uitingen van de dialoogen

Hoofdzaken – VMBO jongeren met metaalbedrijven

Uitingen van de dialoogen

Hoofdzaken – Jongeren met scholen

Uitingen van de dialoogen

Dialogen	
A: Luisteren naar en praten met jongeren	
1. VMBO Jongeren	MBO Jongeren
2. MBO Jongeren	Metaalbedrijven
3. VMBO Jongeren	Metaalbedrijven
4. Jongeren	Scholen

Uitingen	
A: Luisteren naar en praten met jongeren	
Jongeren – Jongeren	MBO Jongeren – Metaalbedrijven
Ambassadeurschap	Organiseren
Toneel / rollenspellen	Quiz
Quiz	Debat
Debat	Blinddate
Interview	Kroeg
	Moodboard

Dialoog: VMBO jongeren met MBO jongeren (A,1)			
Actoren	Waarom	Doeleind	Duur
- Vierdejaars VMBO leerlingen - Tweedejaars MBO leerlingen	VMBO leerlingen vinden: - dat MBO leerlingen 'gelijke' zijn, maar dan verder in het leerproces - dat MBO leerlingen beter te vertrouwen zijn dan docenten MBO leerlingen: - MBO leerlingen uit het tweede leerjaar zijn trots op wat zij doen, zij kunnen dit gevoel overdragen	Inzicht verschaffen aan VMBO leerlingen over de ervaringen van de MBO leerlingen met de metalalsector. Het gaat hierbij om het traject dat MBO leerlingen doorlopen hebben voordat zij aan hun MBO begonnen zijn.	Dit is een structurele activiteit die terugkeert in de oriëntatieperiode van de VMBO leerlingen, tussen juni en augustus.
Onderwerpen	Locatie	Tijd	Voorwaarden
- Werven leerbedrijven - Afstemming theorie en praktijk - BBL leervweg - Mogelijkheden BBL - Combinatie werk/prive	Altijd op school, voorkeur voor de MBO school	Dit dialoog moet plaats vinden tussen 09.00uur en 17.00uur	<ul style="list-style-type: none"> - Wanneer de leerlingen de opdracht vanuit school krijgen om in dialoog te gaan, zullen zij dit sneller doen. - Voor de MBO leerlingen is het een motivatie om vergoeding te krijgen in de vorm van vrije uren. - Max. 2 MBO leerlingen t.o.v. 6 VMBO leerlingen.
Gespreksleider	Regulerende zaken	Luistervaardigheden	
Praktijkdocent	<ul style="list-style-type: none"> - Verschaf alle deelnemers duidelijkheid over de bedoelingen van het dialoog - Vertel welke punten worden besproken - Vermeldt de tijd die het dialoog in gaat nemen - Wanneer de deelnemers, gedurende het dialoog, afwijken van het doel, herinner hen daar dan terug aan met vragen als: <ul style="list-style-type: none"> * wat wilden we ook weer precies bereiken? * wil iemand nog meer informatie over het doel? - Bereidt de deelnemers voor op het einde van het gesprek, refereert aan de tijd: <ul style="list-style-type: none"> * ik zie dat we nog ong. 5 min. hebben. - Vat voor zover mogelijk, de besproken zaken uit het dialoog samen. - Als er afspraken gemaakt moeten worden, maak deze aan het einde van het dialoog dan concreet. 	<p><i>- Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemakten worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaams houding aan dat je luistert.</p> <p><i>- Lichaams houding</i> Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaams houding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p><i>- Aanmoedigende gebaren</i> Met hoofdknicken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p><i>- Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'. </p>	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Ambassadeurschap

Presentatie

In de presentatie die vooraf gaat aan het dialoog, geeft de gespreksleider aan wat de bedoeling is van de bijeenkomst. Hierna deelt hij de VMBO leerlingen in groepen van 6 in, die gekoppeld worden aan 2 MBO leerlingen.

Dialoog

Na de presentatie gaan de groepen naar een voor de leerlingen herkenbare setting bijvoorbeeld, de kantine die informeel is ingericht met stattafels en borrelhoutjes. Hier lichten de MBO leerlingen de VMBO leerlingen in over hoe zij de opleiding ervaren, aan de hand van deze introductie kunnen de VMBO leerlingen hun vragen stellen.

Rol gespreksleider

De kans is reëel dat een gesprek stilvalt. Daarom is het aan de gespreksleider om input te leveren wanneer dit gebeurt. Aan de hand van stellingen die door de gespreksleider worden ingebracht, krijgt het dialoog meer diepgang.

Toneel/ Rollenspellen

Start van het rollen spel

Een rollenspel is een goede basis voor een dialoog. De eerste stap is een probleem centraal stellen waarin de deelnemers zich herkennen. Een verdeling zou kunnen zijn: de MBO leerling is een werkgever, de VMBO een leerling is op zoek naar een leerbedrijf. Het probleem kan dan zijn: hoe werf ik een plaats binnen een leerbedrijf?

Wat moeten de deelnemers doen

Met de meningen en ervaringen die de deelnemers hebben, kunnen zij zoeken naar een oplossing voor het probleem. Dit zorgt ervoor dat beide partijen inzicht krijgen in elkaar argumenten en meningen om hier in een later stadium, tijdens de voortzetting van het dialoog, samen over te kunnen praten. Binnen dit dialoog willen de VMBO leerlingen meer weten over de opleiding en of het beroep dat de MBO leerlingen beoefenen.

Na het rollenspel

Na het rollenspel kunnen de VMBO leerlingen concrete punten benoemen die in het dialoog besproken worden. Deze punten worden geformuleerd naar aanleiding van het rollenspel. Doordat er tijdens het rollenspel met een spelende manier van bevragen is gewerkt, werkt deze methode dremperverlagend voor beide leerlingen. Ook creëert het een mate van herkenning.

Rol gespreksleider

De gespreksleider is de begeleider van het rollenspel. Hij/zij voedt het spel door argumenten in te brengen of voor een andere wending te zorgen. Nadat het rollenspel gespeeld is, moet de gespreksleider het dialoog openen en begleiden. Hierbij is het van belang dat de vragen van de VMBO leerlingen beantwoord worden.

Quiz

Een Quiz is voor beide typen leerlingen een creatieve, dremperverlagende manier om meer inzicht te krijgen in elkaars meningen en ervaringen. De quiz moet bestaan uit algemene vragen die als doel hebben om meningen uit te lokken die tijdens een gesprek na de quiz besproken worden. Om de quiz de juiste input te geven, wordt aan de VMBO leerlingen gevraagd vragen te bedenken die ze in de quiz beantwoord willen zien. Het beste is om tijdens schooluren de opdracht te geven aan de leerlingen om vragen te bedenken voor de MBO leerlingen.

Rol gespreksleider

De gespreksleider begeleidt de quiz en zorgt ervoor dat alle vragen van de VMBO leerlingen beantwoord worden. En dat alle antwoorden die de MBO leerlingen geven duidelijk zijn voor de VMBO leerlingen.

Debat

Waarom een debat

Een debat is verstandig om in te zetten als voorbereiding op een dialoog. Het zorgt ervoor dat het praten wordt ontstijgt, dat het doel duidelijk wordt, er een stelling wordt ingenomen en begrippen en argumenten worden geventileerd. Een debat tussen VMBO leerlingen en MBO leerlingen moet ervoor zorgen dat de leerlingen duidelijkheid krijgen over de manier waarop het onderwijs wordt aangeboden en welke informatie zij over een vervolgopleiding nodig hebben.

Input van VMBO leerlingen

De VMBO leerlingen moeten als onderwerp hun vooroordelen over de vervolgopleiding inbrengen in het debat. Daarnaast mogen zij ook hun redenen inbrengen waarom zij voor deze vervolgopleiding kiezen.

R reactie van de MBO leerlingen

De MBO leerlingen mogen aangeven wat er van de vooroordelen klopt en wat niet. Ditzelfde mogen zij doen bij de redenen waarom een VMBO leerlingen kiest voor deze vervolgopleiding.

Dialoog

Doormiddel van het dialoog worden de argumenten onder de loep genomen. Door het intensief luisteren naar elkaar en van elkaar leren, wordt de situatie verheldert en krijgen beide typen leerlingen begrip voor elkaar. Dit leidt ertoe dat de MBO leerling weet welke informatie de VMBO leerling nodig heeft, en hier tijdens het dialoog op kan inspelen. De VMBO leerling krijgt inzicht in de argumenten van MBO leerlingen over hun gemaakte keuzes.

Rol gespreksleider

De gespreksleider zorgt ervoor dat het debat over het onderwerp blijft gaan en dat er niet teveel uitweiding plaatsvindt over randzaken.

Interview

Ervaring opdoen is voor jongeren die een opleiding volgen belangrijk. Zij zoeken een bevestiging van hun keuze of zijn op zoek naar nieuwe informatie die hen verder kan helpen. Uit het onderzoek is gebleken dat de MBO leerlingen voor de VMBO leerlingen het meest betrouwbaar zijn. Een creatieve manier voor VMBO leerlingen om zelf informatie in te zamelen, is het houden van een interview, wat wordt opgezet door school. Tijdens dit interview kunnen de VMBO leerlingen al hun vragen, meningen en ervaringen kwijt, en vragen hoe de MBO leerling hierover denkt. Het is de bedoeling dat het interview plaatsvindt in een ontspannen en kleinschalige setting wat er voor zorgt dat de VMBO leerling het makkelijker vindt om te reageren op de antwoorden die de MBO leerling geeft op de gestelde vragen.

Rol gespreksleider

Zorg ervoor dat het interview goed verloopt en dat er duidelijk antwoord gegeven wordt op de vragen die gesteld worden. Wanneer het nodig is, mag de gespreksleider de leerlingen helpen om diepgang te verkrijgen.

Blind date

Het is de bedoeling dat de VMBO leerlingen een dag meelopen met een MBO leerling. Zij kennen deze MBO leerling niet. Deze leerling kan laten zien welke activiteiten de MBO leerling op zijn leerbedrijf moet verrichten. Het is de bedoeling dat de leerlingen elkaar niet kennen. Op die manier kunnen beide geen oordeel vormen over elkaar of over de activiteiten die zij doen.

Wat is ervoor nodig

Het is de bedoeling dat leerbedrijven zich aanmelden bij de scholen, zodat de bedrijven aangeven dat zij mee willen werken aan deze vorm van dialoog.

Workshop

De MBO leerlingen zetten samen met de VMBO leerlingen een workshop op rondom de werkzaamheden van de MBO leerling. Deze workshop wordt dan door een VMBO leerling voor medeleerlingen geven in zijn klas. De MBO leerling helpt tijdens deze workshop de VMBO leerling wanneer dit nodig is.

Dialoog: MBO jongeren met metaalbedrijven (A,2)			
Actoren	Waarom	Doel	Duur
-MBO leerlingen -Metaalbedrijven	<ul style="list-style-type: none"> - MBO leerlingen hechten waarde aan gehoord worden - Door leerlingen een stem te geven bij de praktische zaken binnen het bedrijf, wordt er betrokkenheid gecreëerd en krijgt de leerling meer waardering voor het bedrijf - Betrokkenheid en waardering resulteert in loyaliteit, wat bijdraagt aan het behoud van de medewerker 	Loyaliteit en betrokkenheid creëren onder MBO leerlingen zodat zij behouden blijven in de metaalsector.	Als leerling minimaal drie maanden in dienst is bij het bedrijf, kan het eerste gesprek plaatsvinden. Er wordt geadviseerd om dit gesprek iedere drie maanden te herhalen.
Onderwerpen	Locatie	Tijd	Voorwaarden
<ul style="list-style-type: none"> - Actuele gebeurtenissen binnen het bedrijf - Optimalisering van werkzaamheden - Gedrag van zichzelf 	Dit dialoog moet op gang gebracht worden binnen het eigen leerbedrijf van de MBO leerling.	Dit dialoog moet onder werktijd plaatsvinden.	<ul style="list-style-type: none"> - Omdat MBO leerlingen het lastig vinden om hun aandacht bij een gesprek te houden is het noodzakelijk om het gesprek in een rustige setting te laten plaatsvinden - Neem als bedrijf een open houding aan tijdens een gesprek met een leerling - Als dat mogelijk is, is het goed concrete acties n.a.v. het gesprek te formuleren.
Gespreksleider	Regulerende zaken	Gespreksvaardigheden	
Praktijkbegeleider	<ul style="list-style-type: none"> - Leg aan de leerling uit wat het doel van het gesprek is. * leg uit dat hij/zij niet veroordeeld wordt op wat hij/zij zegt - Geef vooraf aan wat de onderwerpen zijn van het gesprek. - Vraag aan de leerling of hij onderwerpen heeft die hij wil bespreken. Bijvoorbeeld: * samenwerkingsverbanden * hoe vond hij het de afgelopen periode gaan * wat kan beter - Zorg dat het gesprek niet alleen over de leerling gaat maar ook wat de leerling vindt van het bedrijf en wat zijn toegewegeerde waarde is. - De toon van het gesprek moet erop gericht zijn om gezamenlijk tot een oplossing te komen. - Vat bij de afsluiting van het gesprek samen wat er besproken is. - Vraag of de manier van het gesprek voor de leerling goed gewerkt heeft, zo niet.. wat zou de leerling verbeterd willen zien? - Maak gemaakte afspraken concreet. 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Begin van het gesprek</i> Open het gesprek met een korte samenvatting van het doel van het gesprek en de tijd die voor het gesprek gereserveerd is. - <i>De punten van het gesprek</i> Vermeldt de punten die besproken worden tijdens het gesprek. Geef hierbij de leerling de kans om zijn punten toe te lichten. De luistervaardigheden van de praktijkbegeleider zijn: aandachtgevend gedrag, vragen stellen, open staan voor feedback van leerling. - <i>Bij feedback van leerling op handelen praktijkbegeleider</i> Luister rustig, ga voor jezelf na of je de feedback begrijpt, eens of oneens, wat kan eraan gedaan worden? - <i>Bij kwaadheid leerling</i> Stel vragen als: * Kun je aangeven wat je bedoeld met..? * Kunnen we proberen de zaak rustig te bekijken zodat ik kan kijken wat ik eraan kan doen? 	<ul style="list-style-type: none"> - Maak concrete afspraken over een oplossing voor het probleem. - <i>Start als praktijkbegeleider met positieve feedback</i> Door waardering uit te spreken creëer je support bij de leerling. Daarnaast heeft het een positief effect op de motivatie en gezondheid van de leerling. - <i>Bij het geven van negatieve feedback</i> Geef open, eerlijk en duidelijk deze feedback, geef aan dat het hier om een aspect gaat en niet om een directe aanval op de leerling. - Blijf bij de feiten, zeg niet: het zit niet tot hier, dat ijj... of ik vind het vervelend om te zeggen

	maar .... - Geef aan dat het om verbeterpunten gaat en straf de leerling niet af. - Geef de leerling de ruimte om zelf mee te denken aan een oplossing.
--	---

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Organiseren

De MBO leerlingen willen zich graag binden aan het leerbedrijf. Door samen met een praktijkbegeleider uit het bedrijf iets te organiseren, leren de leerlingen meer over het bedrijf en krijgen zij hiermee een band. Dit zorgt onbewust voor loyaliteit. Het initiatief voor het organiseren, moet vanuit het bedrijf komen en in samenwerking met de leerling wil organiseren moet dicht bij zijn/haar beleveningswereld zijn, zodat het voor hun interessant en uitdagend blijft. Geschikte voorbeelden zijn, het organiseren van een opendag op het bedrijf voor familie en/of vrienden of een workshop voor familie of klasgenoten. De leerlingen moeten door zowel de opleiding als door het bedrijf goed begeleid worden. Uiteindelijk moet het project leiden tot betrokkenheid en trots bij en op het bedrijf.

Dialog: VMBO jongeren met metaalbedrijven (A,3)			
Actoren	Waarom	Doel	Duur
- Vierdejaars VMBO jongeren - Metaalbedrijven	- VMBO leerlingen hebben aan andere informatie behoefté van MBO leerlingen - VMBO leerlingen hebben nog geen helder beeld van de werkzaamheden binnen de sector	Inzicht verschaffen in de sector waarin ze terecht komen	Geadviseerd wordt om deze gesprekken structureel plaats te laten vinden in het vierde leerjaar van de leerling. Rond de periode dat de leerlingen een MBO opleiding moeten kiezen.
Onderwerpen	Locatie - Wat doet een bedrijf? - Wat moet ik kunnen om bij dit bedrijf te werken?	Tijd Dit dialog moet op gang gebracht worden op de VMBO school van de leerlingen	Voorwaarden - Voordat de leerlingen dit dialoog aangaan is het de bedoeling dat zij vragen geformuleerd hebben die zij willen stellen aan de bedrijfslieden. - Aan de deelnemers wordt gevraagd om op actieve wijze naar elkaar te luisteren, en vragen te beantwoorden.
Gespreksleider	Regulerende zaken Communicatiestudent	Gespreksvaardigheden <i>- Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaams houding aan dat je luistert. <i>- Lichaams houding</i> Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaams houding aan te nemen. Hierdoor maak het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog. <i>- Aanmoedigende gebaren</i> Met hoofdknicken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren. <i>- Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een open vraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Quiz

Wat moeten de jongeren doen

Een quiz is bruikbaar om een gesprek te initiëren tussen jongeren en bedrijven. De voorbereiding voor de quiz ligt bij de jongeren. Door middel van een quiz kunnen zij kenbaar maken aan bedrijven hoe zij over bedrijven denken en wat zij van hen willen weten.

Doe! van de quiz

De quiz moet geformuleerd worden door de leerlingen zodat zij centraal blijven staan. Hierdoor zijn de bedrijven genoodzaakt om te kijken vanuit de ogen van de leerlingen.

Wat moeten de bedrijven doen

Ook de bedrijfslieden mogen vragen stellen aan de jongeren. Voor het bedrijfsleven betekent dit dat zij bekend raken met de ervaringen die de leerlingen hebben met de bedrijven.

Uitwerking van de quiz

De uitwerking van de quiz levert input voor het opvolgende gesprek tussen jongeren en bedrijven waarin bedrijven luisteren naar en in gesprek gaan met jongeren.

Rol gespreksleider

De gespreksleider begeleidt de quiz en zorgt ervoor dat alle vragen van de VMBO leerlingen beantwoord worden. En dat alle antwoorden die de metaalbedrijven geven duidelijk zijn voor de leerlingen.

Debat

Een debat tussen jongeren en bedrijven is gericht op het laten horen van de meningen en vooroordelen van leerlingen. De leerlingen brengen voorafgaand aan het debat stellingen in waarover zij willen debatteren met metaalbedrijven.

Doe! van het debat

Het doel van deze vorm van debatteren is om als leerling meer inzicht te krijgen in de reden waarom een bedrijf keuzes maakt en waarom het bedrijf werkt zoals het dat momenteel doet. Voor het bedrijf is dit de kans om te laten zien wat zij in huis hebben en dit over te brengen op de leerlingen.

Na het debat

In het gesprek opvolgend aan het debat dienen de argumenten dieper uitgelicht te worden en dienen de jongeren en bedrijven met elkaar in dialoog te gaan om elkaar beter te begrijpen, wat leidt tot wederzijds begrip, acceptatie en het uitwisselen van elkaars opvattingen.

Rol gespreksleider

De gespreksleider zorgt ervoor dat het debat over het onderwerp blijft gaan en dat er niet teveel uitweidingsplaatsvindt over randzaken. Voor de gespreksleider is het belangrijk dat alle partijen naar elkaar luisteren en dat de leerlingen centraal blijven staan.

Blinddate

De uiting blinddate moet gezien worden als een project waarbij verschillende bedrijven zichzelf profileren op een VMBO school. Dit maakt hen zichtbaarder voor VMBO leerlingen.

Doe! van blinddate

Het doel van deze uiting is dat bedrijven zich op een creatieve maar ‘anonieme’ manier presenteren. En dat leerlingen moeten ‘raden’ wie de bedrijven zijn.

Voorbeeld

Denk bijvoorbeeld aan collages op een muur, zonder de naam erbij. De VMBO leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om deze te bekijken en hierbij vragen te bedenken die tijdens het dialoog naar voren komen. De bedrijven worden anoniem vertegenwoordigd door mensen die werkzaam zijn bij het bedrijf. De leerlingen houden met ieder bedrijf een gesprek waarbij zij hun vragen stellen en kunnen praten over de metaalsector in de praktijk. Dit verschafft kennis aan de VMBO leerlingen over hun potentiële toekomst. De bedrijven leren hiervan wat de leerlingen bezig houdt en wat zij willen weten als zij nog geen MBO leerling zijn. Na het dialoog is het de bedoeling dat de VMBO leerling de bedrijfspersonen aan het juiste bedrijf koppelt. Onbewust doen de leerlingen op deze manier informatie op die hen verder helpt in hun keuzeproces.

Dialoog: Jongeren met scholen (A,4)				
Actoren	Waarom	Locatie	Tijd	Duur
- VMBO jongeren - MBO jongeren - VMBO scholen - MBO scholen	Als de leerlingen aangeven aan welke informatie zij behoeft te hebben om het maken van een keuze voor een vervolgopleiding of baan, kan het opleidingsinstituut hierin beter voorzien.	Dit dialoog moet op school plaatsvinden	Inzicht verkrijgen in de informatiebehoefte van jongeren waarin het opleidingsinstituut kan voorzien.	Iedere drie jaar dient er een gesprek gehouden te worden met de leerlingen, om te peilen of de informatiebehoefte hetzelfde is gebleven of verandert is.
Onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> - De huidige informatievoorziening - Aan wat is er gebrek in de huidige informatievoorziening - Wanneer hebben de leerlingen informatie nodig - Hoe moet deze informatie vormgegeven worden - Moet de informatie breed of juist gedetailleerd zijn 			<p>Voorwaarden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het tweede jaar van VMBO is er vooral behoefte aan, sector informatie. - Het derde jaar van het VMBO is er vooral behoefte aan, informatie over vervolopleidingen in de gekozen sector. - Het vierde jaar van het VMBO is er vooral behoefte aan, het opleidingsinstituut waar de leerling een opleiding kan volgen. - Het eerste jaar van het MBO is er vooral behoefte aan informatie over opties die er zijn na het behalen van niveau 1. - Het tweede jaar van het MBO is er vooral behoefte aan, wat zijn mijn beroeps mogelijkheden en wat heb ik hiervoor nodig.
Gespreksleider	Communicatiestudent	Regulerende zaken	<p>Gespreksvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfsleden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Verstrekking van koffie/thee/fris zal de sfeer gunstig beïnvloeden. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over water tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgeluisterd kan worden wat er vertelt is gedurende het dialoog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan 	<p>Gespreksuitdrukking</p> <p>Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert.</p> <p>Lichaamshouding</p> <p>Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p>Anmoedigende gebaren</p> <p>Met hoofdknijken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p>Open vragen stellen</p> <p>Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag</p>

de conclusies getrokken worden.

de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: ‘Hoe?’, ‘Wat?’ of ‘Kun je iets meer vertellen over?’.

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Quiz

Dit voorbeeld illustreert dat de scholen inzicht willen hebben in de informatiebehoefte van de leerlingen. Deze uiting is bij scholen bruikbaar omdat de scholen willen weten welke behoeften jongeren hebben. Voor jongeren is het bruikbaar omdat zij zo hun stem kunnen laten horen.

Doe/ van de quiz

De quiz heeft als doel om de scholen inzicht te geven in de informatiebehoefte van de leerlingen.

Waarom een quiz

Een quiz is een leuke en dremperverlagende manier om jongeren enthousiast te krijgen om over onderwerpen te praten en na te denken. De school kan in de voorbereiding voorzien. De quizvragen rondom deze onderwerpen kunnen daarna door de leerlingen gemaakt worden.

Wat moeten de leerlingen doen

De onderwerpen die tijdens de quiz besproken worden, zorgen ervoor dat de leerling hier onbewust over nadenkt.

Dialoog

In een volgend gesprek, dat noodzakelijk is als tweede fase van het dialoog, worden de meningen en argumenten van de leerlingen gehoord en kunnen de scholen met de leerlingen in gesprek over mogelijke oplossingen.

Rol gespreksleider

De gespreksleider begeleidt de quiz en zorgt ervoor dat alle vragen beantwoord worden en dat de school genoeg inzicht krijgt in de informatiebehoefte van de leerlingen.

Debat

Een debat tussen jongeren en scholen is gericht op het informeren van leerlingen over de informatievoorzieningen van de scholen over opleidingsmogelijkheden. De leerlingen brengen voorafgaand aan het debat stellingen in waarover zij willen debatteren met metaalbedrijven.

Doe/ van het debat

Het doel van deze vorm van debatteren is om als school meer inzicht te krijgen in de manier waarop leerlingen gebruik maken van informatie die school biedt. Voor de school is dit de kans om te zien waaraan de leerling behoeft te hebben als het gaat om een vervolgopleiding.

Na het debat

In het gesprek opvolgend na het debat dienen de argumenten en meningen uitgelicht te worden en dienen de jongeren en scholen met elkaar in dialoog te gaan om elkaar beter te begrijpen, wat leidt tot wederzijds begrip, acceptatie en het uitwisselen van elkaar's opvattingen.

Rol gespreksleider

De gespreksleider zorgt ervoor dat het debat over het onderwerp blijft gaan en dat er niet te veel uitweidingsplaatsvindt over randzaken. Voor de gespreksleider is het belangrijk dat alle partijen naar elkaar luisteren en dat de leerlingen centraal blijft staan.

Kroeg

Dit voorbeeld illustreert dat de scholen inzicht willen hebben in de informatiebehoefte van de leerlingen. Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om de dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog rouleren om een optimale input te genereren. De dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.

Doe/ van kroeg

Het doel is om middels een brainstroming jongeren mee te laten denken over het beleid van de school.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fases. Eerst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen rouleren zodat alle mindmaps verricht worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.

Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Moodboard

Een moodboard maken stimuleert zowel de jongeren als de scholen om actief met elkaar bezig te zijn.

Doeel van het moodboard

Het doel van het maken van een moodboard is om gezamenlijk na te denken over hetzelfde onderwerp. En op die manier elkaars standpunten te begrijpen en hier begrip voor op te brengen. Hierdoor kan er in een later stadium gezocht worden naar oplossingen.

Wat moeten de partijen doen

Beide partijen moeten voorafgaand aan het dialoog nagedacht hebben over goede en verbeterpunten voor de huidige opleiding. Tijdens het maken van het moodboard worden beide partijen geconfronteerd met elkaar ervaringen en meningen. De interactieve functie van het moodboard zorgt voor een dremperverlagende manier om beide partijen met elkaar in gesprek te brengen.

Hoe gaat het in zijn werk

De eerste stap in het moodboard is het noteren van elkaars ervaringen over de huidige en gewenste situatie van de metaalopleiding. Na deze stap wordt het moodboard verder ingevuld door beide partijen, zij mogen naar eigen zeggen hun verbeterpunten noteren die zij mogelijk achten als oplossing, hierbij moet gedacht worden aan: wat wil ik graag? Door middel van het moodboard kan nu, door het combineren van de huidige en gewenste situatie, door beide partijen in gespreksvorm nagedacht worden over manieren om deze beter op elkaar af te stemmen.

Rol van de gespreksleider

De rol van de gespreksleider bij deze vorm, is ervoor zorgen dat beide partijen zich openstellen voor elkaar argumenten en meningen.

3.2 Actie B. Voor scholen is het nodig dat zij het participatieproces van jongeren bij/ in de metaalsector actief ondersteunen.

Voor de tweede actie: de rol van de scholen, gaan de actoren: jongeren, bedrijven, scholen en stichtingen techniekpromotie met elkaar in dialoog.

3.2.1 Belangen bij de rol van de scholen in het participatieproces van jongeren

Deze dialogen zijn zo ingericht dat de informatiebehoefte van jongeren m.b.t een opleidingskeuze inzichtelijk wordt en dat de voorziening hierin vanuit de scholen effectiever wordt.

3.2.2 Belangen bij de uitingen van de dialogen

Deze uitingen zijn actor-gericht en daarom alleen toepasbaar bij de dialogen zoals in onderstaande schema's zijn weergegeven. De uitingen hebben zoals eerder vermeld te maken met de belangen die de actoren per dialoog hebben. De invulling van iedere uiting per dialoog ziet er daarom anders uit.

3.2.3 Indeling van dit hoofdstuk

Op de volgende pagina's vindt u de uitgewerkte dialogen.

Hoofdzaken – Scholen met jongeren

Uitingen van de dialogen pag. 17.

Hoofdzaken – VMBO scholen met metaalbedrijven

Uitingen van de dialogen pag. 18.

Hoofdzaken – MBO scholen met metaalbedrijven

Uitingen van de dialogen pag. 19.

Hoofdzaken – Scholen met stichtingen

Uitingen van de dialogen pag. 20.

Hoofdzaken – Stichtingen

Uitingen van de dialogen pag. 21.

Hoofdzaken – Digitale kroeg

Uitingen van de dialogen pag. 22.

Kroeg

Uitingen van de dialogen pag. 23.

Digitale kroeg

Uitingen van de dialogen pag. 24.

Gespreksvorm met coach

Uitingen van de dialogen pag. 25.

Metaalbedrijven

Uitingen van de dialogen pag. 26.

Jongeren

Uitingen van de dialogen pag. 27.

Scholen – Stichtingen

Uitingen van de dialogen pag. 28.

Stichtingen

Uitingen van de dialogen pag. 29.

VMBO scholen

Uitingen van de dialogen pag. 30.

MBO scholen

Uitingen van de dialogen pag. 31.

Metaalbedrijven

Uitingen van de dialogen pag. 32.

Digitale kroeg

Uitingen van de dialogen pag. 33.

Stichtingen

Dialogen	
B: Rol van de scholen	
1. Scholen	Jongeren
2. VMBO scholen	Metaalbedrijven
3. MBO scholen	Metaalbedrijven
4. Scholen	Stichtingen

Uitingen	
B: Rol van de scholen	
Scholen – Jongeren	VMBO scholen – Metaalbedrijven
Quiz	Gespreksvorm met coach
Woodboard	Kroeg
	Digitale kroeg

Diaalog: Scholen met jongeren (B,1)				
Actoren	Waarom	Doel	Duur	
- VMBO jongeren - MBO jongeren - VMBO scholen - MBO scholen	Met inzicht in wat volgens de leerlingen beter kan, kan het onderwijs naar de leerlingen toe geoptimaliseerd worden.	Evaluatie van onderwijs zodat dit beter afgestemd wordt op de vraag vanuit de jongeren.	Iedere drie jaar dient er een gesprek gehouden te worden met de leerlingen, om te peilen of het onderwijs hetzelfde nog optimaal is dat er veranderingen doorgevoerd dienen te worden.	
Onderwerpen			Tijd	Voorwaarden
- Afstemming praktijk/theoreducten - Afstemming van theorie,- en praktijklessen - Werven van stageplaatsen en/of bpv-plaatsen - Gebruik van machines op school, in de werkplaats	Dit diaalog moet op school plaatsvinden	Dit diaalog moet onder schooltijd plaatsvinden	- Jongeren vertonen de meeste bereidheid om mee te werken op school	
Gespreksleider				Gespreksvaardigheden
Communicatiestudent				<ul style="list-style-type: none"> - <i>Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel oogemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert. - <i>Lichaamshouding</i> Alsje als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het diaaloog. - <i>Anmoedigende gebaren</i> Met hoofdknijken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het diaaloog te voeren. - <i>Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Quiz

Deze uiting is bij scholen bruikbaar omdat de scholen willen weten welke behoeften jongeren hebben. Voor jongeren is het bruikbaar omdat zij zo hun stem kunnen laten horen.

Doe/ van de quiz

De quiz heeft als doel om de scholen inzicht te geven in het onderwijs dat de leerlingen volgen.

Waarom een quiz

Een quiz is een leuke en drempelverlagende manier om jongeren enthousiast te krijgen om over onderwerpen te praten en na te denken. De school kan voorbereiden over welke onderwerpen zij het willen hebben. De quizvragen rondom deze onderwerpen kunnen daarna door de leerlingen gemaakt worden.

Wat moeten de leerlingen doen

De onderwerpen die tijdens de quiz besproken worden, zorgen ervoor dat de leerling hier onbewust over nadenkt.

Dialoog

In een volgend gesprek, dat noodzakelijk is als tweede fase van het dialoog, worden de meningen en argumenten van de leerlingen gehoord en kunnen de scholen met de leerlingen in gesprek over mogelijke oplossingen.

Rol gespreksleider

De gespreksleider begeleidt de quiz en zorgt ervoor dat alle vragen beantwoord worden en dat de school genoeg inzicht krijgt in de informatiebehoefte van de leerlingen.

Moodboard

Een moodboard maken stimuleert zowel de jongeren als de scholen om actief met elkaar bezig te zijn.

Doe/ van het moodboard

Het doel van het maken van een moodboard is om gezamenlijk na te denken over hetzelfde onderwerp. En op die manier elkaars standpunten te begrijpen en hier begrip voor op te brengen. Hierdoor kan er in een later stadium gezocht worden naar oplossingen.

Wat moeten de partijen doen

Beide partijen voorafgaand aan het dialoog nagedacht hebben over goede en verbeterpunten voor de huidige opleiding. Tijdens het maken van het moodboard worden beide partijen geconfronteerd met elkaar ervaringen en meningen. De interactieve functie van het moodboard zorgt voor een dremperverlagende manier om beide partijen met elkaar in gesprek te brengen.

Hoe gaat het in zijn werk

De eerste stap in het moodboard is het noteren van elkaar ervaringen over de huidige en gewenste situatie van de metaopleiding. Na deze stap wordt het moodboard verder ingevuld door beide partijen, zij mogen naar eigen zeggen hun verbeterpunten noteren die zij mogelijk achten als oplossing, hierbij moet gedacht worden aan: wat wil ik graag? Door middel van het moodboard kan nu, door het combineren van de huidige en gewenste situatie, door beide partijen in gespreksvorm nagedacht worden over manieren om deze beter op elkaar af te stemmen.

Rol van de gespreksleider

De rol van de gespreksleider bij deze vorm, is ervoor zorgen dat beide partijen zich openstellen voor elkaar argumenten en meningen.

Dialoog: VMBO scholen met metaalbedrijven (B.2)			
Actoren	Waarom	Doel	Duur
- VMBO scholen - Metaalbedrijven	Voor beide partijen is het van belang om een gesprek te voeren over verschillende onderwerpen.	Uitwisselen van gezamenlijke belangen en mogelijkheden die beide partijen elkaar kunnen bieden.	Iedere drie jaar dient er een gesprek gehouden te worden met de metaalbedrijven. Op die manier kan er optimaal voorzien worden in elkaar behoeften en blijven de partijen in gesprek met elkaar.
Onderwerpen			
- Stageplaatsen - Leerbanen - Weekendbanen - Oriëntatieliedagen - Samenwerking tussen scholen en bedrijven - Promotie op de scholen	Dit dialoog is niet afhankelijk van de locatie.	Dit dialoog is niet afhankelijk van tijd.	Vooraarden - Dit gesprek moet plaatsvinden nadat de scholen met jongeren gepraat hebben
Gespreksleider			
Communicatiestudent	Regulerende zaken	Gespreksvaardigheden	
	<ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfsleden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Verstrekking van koffie/thee/fris zal de sfeer gunstig beïnvloeden. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over wat er tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgafspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgelijst kan worden wat er verteld is gedurende het dialoog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan de conclusies getrokken worden. 	<p><i>- Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel ooggemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert.</p> <p><i>- Lichaamshouding</i> Alsje als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannend effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p><i>- Aanmoedigende gebaren</i> Met hoofdknikken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p><i>- Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'</p>	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Gespreksvorm met mental coach

Scholen en metaalbedrijven willen jongeren graag behouden in de metaalsector. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.
Behoeften en belangen

Voor de VMBO scholen is het van belang om de behoeften van de leerlingen kenbaar te maken bij de metaalbedrijven. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken.

Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen naar voren brengen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.

RoI van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om het dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog rouleren om een optimale input te genereren. Het dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.

DoeI van kroeg

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen. Bijvoorbeeld: hoe bied ik als bedrijf een uitdagende stageplaats? Of hoe sluit ik als school aan bij de werkzaamheden die jongeren uitvoeren tijdens hun stageperiode? Uit het dialoog moet een brainstorm voortkomen.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fasen. Eerst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen rouleren zodat alle mindmaps verrijkt worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.

RoI gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Digitale kroeg

Deze manier van dialogiseren ondersteunt creatief brainstormen, versnelt kennisuitwisseling en levert op een snellere manier resultaten.

Wat moeten de actoren doen

Het is de bedoeling dat de deelnemers vanuit verschillende actoren een groep vormen. Een groep mag max. uit 4 personen bestaan. Deze moeten aan tafels plaatsnemen. Op deze manier moet de gehele groep sneller beslissingen kunnen maken die gedragen worden door alle deelnemers. Op de tafels staan laptop's, er is 1 probleemstelling geformuleerd, waarop alle deelnemers reageren. Deze reactie wordt anoniem geprojecteerd op het scherm vooraan.

Benedigdheden

Tijdens het dialoog wordt gebruik gemaakt van een projectiescherm, deze staat centraal. Er moeten evenveel laptops als personen aanwezig zijn. De laptops worden gebruikt om alle individuele ideeën en argumenten te maken. Deze ideeën en argumenten komen op het scherm te staan, waarna alle andere deelnemers hierop kunnen reageren. Hierdoor kan er sneller op elkaar geanticipeerd worden. Bovendien zorgt deze manier van dialogiseren ervoor dat de totale groep van elkaar op de hoogte is en onderwerpen sneller met de gehele groep bespreekbaar zijn, dit leidt sneller tot passende oplossingen. De onderwerpen die besproken kunnen worden zijn: welke mogelijkheden hebben scholen en bedrijven om meer jongeren te helpen om elkaar te interesseren voor metaal.

Dialogoog: MBO scholen met metaalbedrijven (B,3)			
Actoren	Waarom	Doel	Duur
- MBO scholen - Metaalbedrijven	Voor beide partijen is het van belang om een gesprek te voeren over de mogelijkheid tot een langdurige samenwerking.	Uitwisselen van gezamenlijke belangen en mogelijkheden die beide partijen elkaar kunnen bieden.	Iedere drie jaar dient er een gesprek gehouden te worden met de metaalbedrijven. Op die manier kan er optimaal voorzien worden in elkaars behoeften en blijven de partijen in gesprek met elkaar.
Onderwerpen	Locatie	Tijd	Voorwaarden
- Stageplaatsen - Leerbanen - Weekendbanen - Samenwerking tussen de scholen van bedrijven - Promotie op de scholen	Dit dialoog is niet afhankelijk van de locatie.	Dit dialoog is niet afhankelijk van tijd.	- Dit gesprek moet plaatsvinden nadat de scholen met jongeren gepraat hebben.
Gespreksleider	Regulerende zaken	Gespreksvaardigheden	
Communicatiestudent	<ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfsleden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Verstrekking van koffie/thee/fris zal de sfeer gunstig beïnvloeden. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over wat er tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgeluisterd kan worden wat er vertelt is gedurende het dialoog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan de conclusies getrokken worden. 	<p><i>- Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert.</p> <p><i>- Lichaamshouding</i> Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je hetzelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p><i>- Aanmoedigende gebaren</i> Met hoofdknijken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p><i>- Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'</p>	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Gespreksvorm met mental coach

Scholen en metaalbedrijven willen jongeren graag behouden in de metaalsector. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.
Behoeften en belangen

Voor de MBO scholen is het belangrijk om een langdurige verstandhouding te krijgen voor het plaatsen van leerlingen in de toekomst. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken.
Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen naar voren brengen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.
Rol van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om het dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog roulieren om een optimale input te genereren. Het dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.
Doele van kroeg

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen of te werken aan een samenwerkingsverband. Vragen bij kunnen zijn: wat zoeken de metaalleerlingen binnen en leerplek? Kan school voorzien in leerlingen die voldoende niveau kunnen leveren? Uit het dialoog moet een brainstrom voortkomen.
Brainstorm kroeg

De brainstrom bestaat uit verschillende fasen. Eerst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen roulieren zodat alle mindmaps verricht worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstrom. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.
Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Digitale kroeg

Deze manier van dialogiseren ondersteunt creatief brainstormen, versnelt kennisuitwisseling en levert op een snellere manier resultaten.

Wat moeten de actoren doen

Het is de bedoeling dat de deelnemers vanuit verschillende actoren een groep vormen. Een groep mag max. uit 4 personen bestaan. Deze moeten aan tafels plaatsnemen. Op deze manier moet de gehele groep sneller beslissingen kunnen maken die gedragten worden door alle deelnemers. Op de tafels staan laptop's, er is 1 probleemstelling geformuleerd, waarop alle deelnemers reageren. Deze reactie wordt anoniem geprojecteerd op het scherm vooraan.
Benedigdheden

Tijdens het dialoog wordt gebruik gemaakt van een projectiescherm, deze staat centraal. Er moeten evenveel laptops als personen aanwezig zijn. De laptops worden gebruikt om alle individuele ideeën en argumenten kenbaar te maken. Deze ideeën en argumenten komen op het scherm te staan, waarna alle andere deelnemers hierop kunnen reageren. Hierdoor kan er sneller op elkaar geanticipeerd worden. Bovendien zorgt deze manier van dialogiseren ervoor dat de totale groep van elkaar op de hoogte is en onderwerpen sneller met de gehele groep bespreekbaar zijn, dit leidt sneller tot passende oplossingen. De onderwerpen die besproken kunnen worden zijn: welke mogelijkheden hebben scholen en bedrijven om meer jongeren te helpen om elkaar te interesseren voor metaal.

Dialoog: VMBO scholen met stichtingen techniekpromotie (B,4)			
Actoren	Waarom	Doel	Duur
- VMBO scholen - MBO scholen - Stichting Techniek-Troef	Omdat stichting Techniek-Troef vooral regionaal opeert, is dit dialoog vooral op hen gericht. Zij hebben de mogelijkheid om de metaalsector onder de aandacht te brengen.	Aandacht geven aan de metaalsector in de breedte waarbij een samenwerking plaatsvindt tussen scholen, metaalbedrijven en de stichting.	
Onderwerpen	Locatie	Tijd	Voorwaarden
- Wat zijn de mogelijkheden voor een stichting om aandacht te geven - Wat kunnen de scholen hieraan bijdragen - Hoe zou dit ingericht kunnen worden	Dit gesprek is niet afhankelijk van de locatie.	Naar aanleiding van de dialoogen tussen de scholen en de jongeren, de scholen en de bedrijven, kan dit gesprek opvolgen.	
Gespreksleider	Regulerende zaken	Gespreksvaardigheden	
Communicatiestudent	<ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfslieden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Verstrekking van koffie/thee/fris zal de sfeer gunstig beïnvloeden. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over wat er tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgeluisterd kan worden wat er vertelt is gedurende het dialoog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan de conclusies getrokken worden. 	<p>Gelaatsuitdrukking</p> <p>Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel oogemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hieraan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert.</p> <p>Lichaamshouding</p> <p>Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannend effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p>Anmoedigende gebaren</p> <p>Met hoofdknikken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p>Open vragen stellen</p> <p>Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'</p>	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Gespreksvorm met mental coach

Scholen en metaalbedrijven willen jongeren graag behouden in de metaalsector. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.

Behoeften en belangen

Voor de VMBO scholen is het belangrijk om te kijken of er via een samenwerkingsverband met de stichtingen aandacht gegeven kan worden aan de metaalsector. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken.

Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen waarop voor hen belangrijk is, delen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.

Rol van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om het dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog roulieren om een optimale input te genereren. Het dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.

Doe/ van kroeg

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen of te werken aan een samenwerkingsverband. Vragen bij kunnen zijn: hoe kan een stichting de metaalsector bij jongeren onder de aandacht brengen? Hoe kan een stichting een metaalbedrijf zichtbaarder maken bij leerlingen?

Uit het dialoog moet een brainstorm voortkomen.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fases. Eerst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen rouleren zodat alle mindmaps verricht worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.

Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Digitale kroeg

Deze manier van dialogiseren ondersteunt creatief brainstormen, versnelde kennisuitwisseling en levert op een snellere manier resultaten.

Wat moeten de actoren doen

Het is de bedoeling dat de deelnemers vanuit verschillende actoren een groep vormen. Een groep mag max. uit 4 personen bestaan. Deze moeten aan tafels plaatsnemen. Op deze manier moet de gehele groep sneller beslissingen kunnen maken die gedragen worden door alle deelnemers. Op de tafels staan laptop's, er is 1 probleemstelling geformuleerd, waarop alle deelnemers reageren. Deze reactie wordt anoniem geprojecteerd op het scherm vooraan.

Benedigdheden

Tijdens het dialoog wordt gebruik van een projectiescherm, deze staat centraal. Er moeten evenveel laptops als personen aanwezig zijn. De laptops worden gebruikt om alle individuele ideeën en argumenten te delen. Deze moeten op het scherm te staan, waarna alle andere deelnemers hierop kunnen reageren. Hierdoor kan er sneller op elkaar geantwoord worden. Bovendien zorgt deze manier van dialogiseren ervoor dat de totale groep van elkaar op de hoogte is en onderwerpen sneller met de gehele groep besproken kunnen worden. De onderwerpen die besproken kunnen worden zijn: welke mogelijkheden hebben scholen en bedrijven om elkaar te helpen om meer jongeren te interesseren voor metaal.

3.3 Actie.C: Stimuleren van de zichtbaarheid van de bedrijven naar de omgeving.

Voor de derder actie: zichtbaarheid van de metaalbedrijven, gaan de actoren: jongeren, bedrijven, scholen en stichtingen techniekpromotion met elkaar in dialoog.

3.3.1 Belangen bij zichtbaarheid

Deze dialogen zijn zo ingericht dat duidelijk wordt in welke informatie bedrijven moeten voorzien bij jongeren, en wat zij eraan kunnen doen om zichtbaarder te zijn naar hun omgeving. Het is van belang dat er bij de dialogen altijd een bedrijf uit het BRABO Platform aanwezig is, zodat hij/zij naar de overige deelnemers uit het platform kunnen doorgeven wat er tijdens het dialoog naar boven is gekomen.

3.3.2 Belangen bij de uitingen van de dialogen

Deze uitingen zijn actor gericht en daarom alleen toepasbaar bij de dialogen zoals in onderstaande schema's zijn weergegeven. De uitingen hebben zoals eerder vermeldt te maken met de belangen die de actoren per dialoog hebben. De invulling van iedere uiting per dialoog ziet er daarom anders uit.

3.3.3 Indeling van dit hoofdstuk

Op de volgende pagina's vindt u de uitgewerkte dialogen.
 Hoofdzaken – Metaalbedrijven met jongeren pag. 26.
 Uitingen van de dialogen pag. 30.
 Hoofdzaken – Metaalbedrijven met scholen pag. 29.
 Uitingen van de dialogen pag. 31.
 Hoofdzaken – Metaalbedrijven met stichtingen pag. 32.
 Uitingen van de dialogen pag. 36.

Dialogen C: Zichtbaarheid	
1. Metaalbedrijven	Jongeren
2. Metaalbedrijven	Scholen
3. Metaalbedrijven	Stichtingen

Uitingen C. Zichtbaarheid	
Metaalbedrijven – jongeren	Metaalbedrijven – Scholen
Moodboard	Gespreksvorm met coach
Gespreksvorm met coach	Kroeg
Kroeg	Digitale kroeg
	Kring

Diaolog: Metaalbedrijven met jongeren (C.1)			
Actoren	Waaron	Doel	Duur
- MBO jongeren - VMBO jongeren - Metaalbedrijven	<ul style="list-style-type: none"> - VMBO leerlingen hebben aan andere informatie behoefté van MBO leerlingen - VMBO leerlingen hebben nog geen helder beeld van de werkzaamheden binnen de sector - MBO leerlingen willen weten wat de verschillend zijn tussen bedrijf A en B. - MBO leerlingen willen weten wat hun mogelijkheden binnen de sector zijn 	<ul style="list-style-type: none"> - Inzicht verschaffen in de sector waarin ze terecht komen 	Voor de gesprekken met de VMBO leerlingen wordt geadviseerd om deze gesprekken structureel plaats te vinden in het vierde leerjaar van de leerling. Rond de periode dat de leerlingen een MBO opleiding moeten kiezen.
Onderwerpen			
- Werkzaamheden - Wat moet een werkneemers kunnen? - Wat willen jongeren van een bedrijf weten?			
Gespreksleider			
Communicatiestudent	<ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijflieden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over wat er tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgafspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgeluisterd kan worden wat er vertelt is gedurende het diaolog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan de conclusies getrokken worden. 	<p>Gespreksvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gelaatsuitdrukking Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaams houding aan dat je luistert. - Lichaams houding Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaams houding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het diaolog. - Aanmoedigende gebaren Met hoofdknikken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het diaolog te voeren. - Open vragen stellen Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een open vraag te stellen, dit kan je doen door een vraag te beginnen met: Hoe?, Wat? of 'Kun je iets meer vertellen over? '. 	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Moodboard

Een moodboard maken stimuleert zowel de jongeren als de metaalbedrijven om actief met elkaar bezig te zijn.

Doeel van het moodboard

Het doel van het maken van een moodboard is om gezamenlijk na te denken over hetzelfde onderwerp. En op die manier elkaars standpunten te begrijpen en hier begrip voor op te brengen. Hierdoor kan er in een later stadium gezocht worden naar oplossingen.

Wat moeten de partijen doen

Beide partijen moeten voorafgaand aan het dialoog nagedacht hebben over goede en verbeterpunten voor de huidige opleiding. Tijdens het maken van het moodboard worden beide partijen geconfronteerd met elkaar ervaringen en meningen. De interactieve functie van het moodboard zorgt voor een dremperverlagende manier om beide partijen met elkaar in gesprek te brengen.

Hoe gaat het in zijn werk

De eerste stap in het moodboard is het noteren van elkaar ervaringen over de huidige en gewenste situatie van de metaalopleiding. Na deze stap wordt het moodboard verder ingevuld door beide partijen, zij mogen naar eigen zeggen hun verbeterpunten noteren die zij mogelijk achten als oplossing, hierbij moet gedacht worden aan: wat wil ik graag? Door middel van het moodboard kan nu, door het combineren van de huidige en gewenste situatie, door beide partijen in gespreksvorm nagedacht worden over manieren om deze beter op elkaar af te stemmen.

Rol van de gespreksleider

De rol van de gespreksleider bij deze vorm, is ervoor zorgen dat beide partijen zich openstellen voor elkaar argumenten en meningen.

Gespreksvorm met mental coach

Jongeren en metaalbedrijven willen graag gehoord worden. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.

Behoeften en belangen

Voor de leerbedrijven is het goed om via hun huidige leerlingen inzicht te krijgen in de behoeften van deze leerlingen. Om te laten zien dat je als bedrijf de leerling serieus neemt is het goed om dit gesprek in een professionele setting te laten plaatsvinden. Om het gesprek vlot te laten verlopen is het raadzaam om een gespreksleider bij het gesprek te plaatsen om de gesprekken begrijpelijk te maken voor beide partijen.

Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen naar voren brengen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.

Rol van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om het dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog roulieren om een optimale input te genereren. Het dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.

Doeel van kroeg

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen of te werken aan een samenwerkingsverband. Vragen bij kunnen zijn: hoe is het om werkzaam te zijn in de metaal? Hoe kan ik een baan vinden? Uit het dialoog moet een brainstorm voortkomen.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fases. Eerst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen rouleren zodat alle mindmaps verricht worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialogo.

Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Dialoog: Metaalbedrijven met scholen (C,2)				
Actoren	Waarom	Doel	Duur	
- MBO scholen - VMBO scholen - Metaalbedrijven	Op deze manier kunnen de bedrijven te weten wat hun mogelijkheden zijn m.b.t. promotie van zichzelf op scholen naar jongeren toe.	Mogelijkheden uitwisselen met als doel; zichtbaarheid van de metaalbedrijven vergroten.	Iedere drie jaar dient er een gesprek gehouden te worden met de metaalbedrijven. Op die manier kan er optimaal voorzien worden in elkaar behoeft en blijven de parijen in gesprek met elkaar.	
Onderwerpen	Locatie	Tijd	Voorwaarden	
- Wat zijn de mogelijkheden van bedrijven om zichzelf te promoten bij de scholen	Dit dialoog is niet afhankelijk van de locatie.	Dit dialoog is niet afhankelijk van tijd.	Dit gesprek moet plaatsvinden nadat de scholen met jongeren gepraat hebben	
Gespreksleider	Regulerende zaken	Gesprekvaardigheden		
Communicatiestudent	<ul style="list-style-type: none"> - Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfslieden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. 	<p><i>- Gelaatsuitdrukking</i> Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert.</p> <p><i>- Lichaamshouding</i> Alsje als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog.</p> <p><i>- Aanmoedigende gebaren</i> Met hoofdknicken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren.</p> <p><i>- Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?', 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'</p>		

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Gespreksvorm met mental coach

Scholen en metaalbedrijven willen jongeren graag behouden in de metaalsector. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.
Behoeften en belangen

Voor de MBO scholen is het belangrijk om een langdurige verstandhouding te krijgen voor het plaatsen van leerlingen in de toekomst. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken. Voor de VMBO scholen is het van belang om de behoeften van de leerlingen kenbaar te maken bij de metaalbedrijven. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken.

Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen naar voren brengen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.

Rol van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Deze vorm van dialogiseren moet plaatsvinden in een café-achtige zitting. Om het dialoog te laten slagen is het nodig om de deelnemers door elkaar aan tafels te laten plaatsnemen. De (kleine) groepen gaan tijdens het dialoog rouleren om een optimale input te genereren. Het dialoog moet door de school worden ingeleid om beide partijen warm te krijgen voor de sessie.

Doe/ van kroeg

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen of te werken aan een samenwerkingsverband. Vragen bij kunnen zijn: wat zoeken de metaalleerlingen binnen en leerplek? Kan school voorzien in leerlingen die voldoende niveau kunnen leveren? En zijn er mogelijkheden om jongeren les te geven binnen het bedrijf?

Uit het dialoog moet een brainstorm voortkomen.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fases. Erst moet de groep met een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen rouleren zodat alle mindmaps verricht worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.

Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Digitale kroeg

Deze manier van dialogiseren ondersteunt creatief brainstormen, versnelt kennisuitwisseling en levert op een snellere manier resultaten.

Wat moeten de actoren doen

Het is de bedoeling dat de deelnemers vanuit verschillende actoren een groep vormen. Een groep mag max. uit 4 personen bestaan. Deze moeten aan tafels plaatsnemen. Op deze manier moet de gehele groep sneller beslissingen kunnen maken die gedragen worden door alle deelnemers. Op de tafels staan laptop's, er is 1 probleemstelling geformuleerd, waarop alle deelnemers reageren. Deze reactie wordt anoniem geprojecteerd op het scherm vooraan.

Benedigdheden

Tijdens het dialoog wordt gebruik gemaakt van een projectiescherm, deze staat centraal. Er moeten evenveel laptops als personen aanwezig zijn. De laptops worden gebruikt om alle individuele ideeën en argumenten komen op het scherm te staan, waarna alle andere deelnemers hierop kunnen reageren. Hierdoor kan er sneller op elkaar geanticipeerd worden. Bovendien zorgt deze manier van dialogiseren ervoor dat de totale groep van elkaar op de hoogte is en onderwerpen sneller met de gehele groep bespreekbaar zijn, dit leidt sneller tot passende oplossingen. De onderwerpen die besproken kunnen worden zijn: welke mogelijkheden hebben scholen en bedrijven om elkaar te helpen om meer jongeren te interesseren voor metaal.

Kring

Metaalbedrijven en scholen staan op dit moment al in contact met elkaar, bij de een wat meer als bij de ander, maar ze kennen elkaar wel.

Vorm van het dialoog

Een dialoog kan ook gehouden worden in de vorm van een kringgesprek. De bedrijven en scholen nemen gemengd plaats aan een ronde tafel, deze groep vormt de kring. Achter deze kring moet een tweede groep gemengd van bedrijven en scholen gevormd worden. Deze tweede cirkel heeft tijdens het dialoog de functie om te luisteren. Ze worden niet ingezet als gesprekdeelnemers.

Het doel van de kring

Het doel van deze vorm van dialogiseren is dat er een gesprek plaatsvindt waarnaar toeschouwers heel geconcentreerd luisteren. Op die manier gaat er geen belangrijke informatie verloren. De tweede kring kan op een moment dat het dialoog geen nieuwe input krijgt of als een persoon uit de eerste kring niet veel meer kan zeggen, per persoon wisselen met de eerst kring. Hierdoor ontstaat weer nieuwe input en een frisse blik vanuit de luisterfunctie die deze persoon eerst vervulde.

Dialogoog: Metaalbedrijven met stichtingen techniekpromotie (C,3)				
Actoren	Waaron	Doel	Duur	
- Metaalbedrijven - Stichting techniekpromotie Techniek-Troef	De stichting bij kan dragen aan het vergroten van de zichtbaarheid van de bedrijven naar de leerlingen van de scholen uit de omgeving.	Zichtbaarheid van de bedrijven vergroten m.b.v stichting Techniek-Troef naar de scholen en de jongeren		
Onderwerpen	Locatie - wat zijn de mogelijkheden die de stichting biedt m.b.t. het vormen van een koppeling tussen jongeren bedrijven - wat kunnen de bedrijven hieraan bijdragen - hoe zou deze bijdrage eruit moeten zien	Tijd Dit gesprek is niet afhankelijk van de locatie	Dit gesprek is niet afhankelijk van de tijd.	Voorwaarden Dit gesprek is een van de laatste dialogen omdat dit meer richting uitvoering gaat. Naar aanleiding van dit dialoog kunnen gerichte acties opgezet worden.
Gespreksleider	Regulerende zaken Communicatiestudent	Gespreksvaardigheden Uit de gelaatsuitdrukking kan voor een groot deel opgemaakt worden of je geïnteresseerd bent of niet. Probeer als gespreksleider hiervan bewust te zijn, meng je niet in het gesprek maar geef door je lichaamshouding aan dat je luistert. <i>Lichaamshouding</i> Als je als gespreksleider aan wilt tonen aandacht te hebben voor het gesprek, probeer dan een ontspannen lichaamshouding aan te nemen. Hierdoor maak je het jezelf gemakkelijk om te luisteren. Daarnaast heeft jouw ontspanning een ontspannen effect op de deelnemers van het dialoog. <i>Anmoedigende gebaren</i> Met hoofdknikken en ondersteunende handgebaren kun je de deelnemers stimuleren om het dialoog te voeren. <i>Open vragen stellen</i> Wanneer een deelnemer niet uit zijn antwoord/vraag komt, mag de gespreksleider helpen door hem een openvraag te stellen, dit kun je doen door een vraag te beginnen met: 'Hoe?' , 'Wat?' of 'Kun je iets meer vertellen over?'	Gespreksvaardigheden Stel de deelnemers aan elkaar voor. - Leg aan de deelnemers uit wat het doel van het gesprek is en hoe lang het gesprek zal duren. - Help de deelnemers waar nodig om de vragen die zij stellen te verduidelijken voor de bedrijfslieden. - Zorg ervoor dat de deelnemers die in dialoog gaan met elkaar, elkaar aan kunnen kijken. - Verstrekking van koffie/thee/fris zal de sfeer gunstig beïnvloeden. - Voor de structuur is het noodzakelijk om af en toe een korte samenvatting te geven over wat er tot dan toe besproken is. - Omdat deze gesprekken dienen als input voor een volgend gesprek of als input voor vervolgafspraken, is het goed een dicteerapparaat mee te nemen zodat later afgeluisterd kan worden wat er verteld is gedurende het dialoog. Aan de hand van de uitkomst van de besproken onderwerpen kunnen dan de conclusies getrokken worden.	

Uitleg uitingen per dialoog

De vorige paragraaf beschrijft wat de belangen, mogelijkheden en randvoorwaarden zijn per dialoog. In onderstaande paragraaf is daarom per dialoog uitgelegd hoe een uiting uitgevoerd kan worden.

Gespreksvorm met mental coach

Stichtingen en metaalbedrijven willen jongeren graag behouden in de technische-, en metaalsector. Met dit dialoog kunnen beide actoren hun belangen en behoeften kenbaar maken.

Behoeften en belangen

Voor de metaalbedrijven is het belangrijk om te kijken of er via een samenwerkingsverband met de stichtingen aandacht gegeven kan worden aan de metaalsector. Omdat beide partijen professionele rollen vervullen die elk bewust zijn van het probleem en hier beiden in willen investeren, is het effectief om via dezelfde weg aan een oplossing te werken.

Wat moeten beide partijen doen

Beide partijen moeten de meningen en argumenten omtrent de stellingen of onderwerpen naar voren brengen. Hierna kan er samen naar een oplossing gezocht worden waarmee alle deelnemers het eens zijn.

Rol van de gespreksleider

Door een gespreksleider het gesprek te laten volgen, komen nieuwe invalshoeken naar boven en bestaat de kans op oplossingen die in eerste instantie niet mogelijk leken.

Kroeg

Dit is een gespreksvorm waarbij verschillende mensen in kleine groepjes elkaar voorstellen en elkaar leren kennen. De doelstelling is dat deelnemers elkaar beter leren kennen en dat zij elkaar kunnen helpen om hun ideeën te ontwikkelen. Het kan ook dienen als een voorbereiding op een groter gesprek of een presentatie.

Doeleinden

Het doel is om mogelijkheden te bedenken om een probleem op te lossen of te werken aan een samenwerkingsverband. Vraag bij kunnen zijn: hoe kan een stichting de metaalsector bij jongeren onder de aandacht brengen? Hoe kan een stichting een metaalbedrijf zichtbaarder maken bij leerlingen? Uit het dialoog moet een brainstorm voortkomen.

Brainstorm kroeg

De brainstorm bestaat uit verschillende fasen. Er wordt eerst een eigen onderwerp aan de slag gaan waarbij ideeën bedacht moeten worden. Deze worden genoteerd in de vorm van een mindmap. Hierna gaan alle groepen roulieren zodat alle mindmaps verrijkt worden met nieuwe ideeën. Tot slot worden de beste ideeën voorgesteld aan de totale groep, zodat deze een helder beeld krijgen van de resultaten van de brainstorm. Na afloop kunnen de scholen hun beleid afstemmen op de ideeën die opgedaan zijn tijdens het dialoog.

Rol gespreksleider

Faciliteren in onderwerpen en het voeden van de gesprekken.

Digitale kroeg

Dit is een digitale vorm van de kroeg waarbij verschillende mensen via een online platform kunnen communiceren en samenwerken.

Wat moeten de actoren doen

Het is belangrijk dat de deelnemers vanuit verschillende actoren een groep vormen. Een groep mag max. uit 4 personen bestaan. Deze moeten aan tafels plaatsnemen. Op deze manier moet de gehele groep sneller beslissingen kunnen maken die gedragen worden door alle deelnemers. Op de tafels staan laptop's, er is 1 probleemstelling geformuleerd, waarop alle deelnemers reageren. Deze reactie wordt anoniem geprojecteerd op het scherm vooraan.

Benedigdheden

Tijdens het dialoog wordt gebruik gemaakt van een projectiescherm, deze staat centraal. Er moeten evenveel laptops als personen aanwezig zijn. De laptops worden gebruikt om alle individuele ideeën en argumenten kenbaar te maken. Deze ideeën en argumenten komen op het scherm te staan, waarna alle andere deelnemers hierop kunnen reageren. Hierdoor kan er sneller op elkaar geanticipeerd worden. Bovendien zorgt deze manier van dialogiseren ervoor dat de totale groep van elkaar op de hoogte is en onderwerpen sneller met de gehele groep bespreekbaar zijn, dit leidt sneller tot passende oplossingen. De onderwerpen die besproken kunnen worden zijn: welke mogelijkheden hebben scholen en bedrijven om meer jongeren te helpen om meer jongeren te interesseren voor metaal.

Hoofdstuk -4- Bijlage

Bijlage 1 - Voorbeeld van een dialoog:

Een voorbeelddialoog over het thema 'respect', door Boone

Eerste ronde: introductie

Laat deelnemers aan de dialoog vertellen wat er bij hen naar boven komt bij het woord respect. Een deelnemer kan bijvoorbeeld vertellen dat hij respect ervaart als hij een I-Pod uitleent en hem weer terug krijgt. Of als er op je gewacht wordt wanneer je met een groep vrienden iets gaat doen. Of als iets van je gevraagd wordt in plaats van geëist.

Tweede ronde: aanvulling op de eerste ronde

In de tweede ronde hebben deelnemers de mogelijkheid om hun verhaal uit de eerste ronde aan te vullen. Vaak krijgen deelnemers nieuwe associaties bij het thema als ze de verhalen van anderen in de eerste ronde hebben gehoord.

Derde ronde: elkaar bevragen

Het doel van de derde ronde is om te onderzoeken waarin de verhalen van deelnemers zich onderscheiden en waar dit mee te maken heeft. Dit gebeurt aan de hand van vragen. Bij het thema 'respect' kunnen dat bijvoorbeeld de volgende vragen zijn:

- Wat zijn jouw manieren om respect te tonen?
- Hoe kan iemand jou respect betonen?
- Wat draagt voor jou bij aan respect. Heb je daar voorbeelden van?
- Heb je wel eens moeite gehad om respect te tonen. Waar kwam dat door?

Door op deze manier het thema 'respect' te onderzoeken, wordt kennis uitgewisseld en vergaard. Als docent kun je deze kennisuitwisseling faciliteren door uitspraken op het bord te schrijven.

Vierde ronde: laatste aanvulling

In de vierde ronde kunnen deelnemers nog een laatste aanvulling geven op het thema. Reacties die Boone regelmatig hoort zijn:

- Ik wist niet dat ik zoveel wist over respect. Eigenlijk weet ik er best veel van.
- Ik ben er achter gekomen dat ik best vaak gerespecteerd word. Daar ben ik blij mee. Dat had ik niet gedacht aan het begin van het gesprek. Ik wist niet dat je op zoveel verschillende manieren respect kan laten zien.

De dialoog is een succes als deelnemers verwondering, verbazing en opluchting voelen aan het eind van het gesprek. Deelnemers voelen zich na afloop vaak met elkaar verbonden.

Wat is belangrijk om als begeleider te weten

In een dialoog kunnen zich kritische momenten voordoen. Op deze momenten bestaat het gevaar dat de dialoog verandert in een discussie of debat. Als begeleider is het belangrijk om dan in te grijpen. Deze momenten kun je als begeleider onder andere herkennen aan:

- het feit dat deelnemers niet meer over zichzelf maar over een ander praten;
- deelnemers die de verhalen van een ander veroordelen of niet serieus nemen;
- het uiten van meningen over het verhaal van de ander.

De begeleider moet dan de deelnemers herinneren aan de spelregels van een dialoog. Dat het niet gaat om meningen, maar om ervaringen en belevingen. Als begeleider is het de kunst om door het stellen van vragen de deelnemer(s) weer terug te leiden naar de dialoog. Je kunt bijvoorbeeld vragen: 'Maar hoe is het nu voor jou?' of 'Wat raakt je hierin?'

Een veilige ruimte

Het creëren van een veilige ruimte is een basisvoorwaarde voor het voeren van de dialoog. Bovendien kan veiligheid bijdragen aan de beleving van respect. Als deelnemers zich niet veilig voelen, dan zullen ze ook niet open zijn over hun ervaringen en is het niet mogelijk de verscheidenheid aan ervaringen te onderzoeken.

Vooraf afspraken maken vergroot de veiligheid, bijvoorbeeld door af te spreken dat alles wat besproken wordt onder elkaar wordt gehouden. Ook kan een begeleider zich voorbereiden op zijn rol door zichzelf af te vragen

wanneer hij zich veilig voelt en wat hij daaraan kan bijdragen Verder is het belangrijk voor een begeleider om tijdens de dialoog:

- niet in te vullen;
- zijn eigen mening voor zich te houden;
- niet te generaliseren;
- kort en bondig samen te vatten;
- zich te houden aan de tijd;
- de inbreng van deelnemers te accepteren, wat het ook is.

Bijlage 2 - Contactgegevens

Mail naar scholen, om te testen of zij bereid zijn mee te werken aan het plan van het BRABO Platform.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Kaiser,Jolien J.M.V. [<mailto:jolien.kaiser@student.fontys.nl>]

Verzonden: donderdag 27 mei 2010 17:14

Onderwerp: Samenwerking initieren voor het betrekken van leerlingen bij hun opleiding

Beste...,

Wij zijn twee studenten van Fontys Hogeschool Communicatie die namens BRABO Platform een onderzoek gedaan hebben naar de motivatie van VMBO leerlingen basis,- en kadergerichte leerweg, om voor een metaalopleiding te kiezen. Eerder dit jaar hebben we uw school bezocht om interviews af te nemen met leerlingen die een metaalopleiding gekozen hadden. Wat ons opviel was de grote bereidheid van uw school en die van de leerlingen om mee te werken aan ons onderzoek.

Bij het afronden van ons onderzoek, is gebleken dat de rol van de scholen cruciaal is in het keuzeproces van jongeren. De scholen in deze regio spelen daarom een grote rol in ons advies.

Voor het advies dat wij hebben samengesteld, willen wij eerst de bereidheid testen. In het kort:

Uit onderzoek is gebleken dat jongeren zich te weinig betrokken voelen bij de metaalsector. Daarom adviseren wij om jongeren te betrekken bij een opleiding en of beroep in de metaalsector, middels een dialoog met MBO metaalleerlingen, Vakdocenten en Bedrijfslieden.

Met dit dialoog wordt inzicht verkregen in de informatiebehoefte en ervaringen die VMBO basis,- en kadergerichte leerlingen, hebben met betrekking tot hun opleiding en de sector.

In dit dialoog zouden wij ook de scholen een actieve rol willen geven. Uit het onderzoek is namelijk gebleken dat jongeren de meeste bereidheid vertonen onder schooltijd voor het voeren van een dialoog. Vooral de locatie (vertrouwde omgeving voor de leerlingen) creert meer bereidheid onder de leerlingen voor het voeren van een dialoog.

Wat kan het uw school opleveren:

- Middels een dialoog krijgt uw school meer inzicht in de informatiebehoefte en ervaringen van leerlingen met uw onderwijs.
- Een samenwerkingsverband met metaalbedrijven uit de regio (Noordoost Brabant) starten
- Inzicht verkrijgen in mogelijke veranderingen en of verbeteringen die een betere afstemming met het MBO mogelijk maakt
- In contact komen met Stichtingen techniekpromotion, wat kan leiden tot het opzetten van activiteiten.

Omdat het gaat om advies richting de opdrachtgever het BRABO platform kunnen wij niet garanderen op welke manier aan het advies invulling gegeven gaat worden.

Als hier binnen BRABO platform concrete afspraken over zijn gemaakt, zal er via hen contact opgenomen worden met uw school.

In de tussentijd zouden wij in verband met ons advies graag van u een reactie krijgen in hoeverre uw school bereid zou zijn om aan het dialoog mee te werken.

Met vriendelijke groeten,

Liesbeth Adam en Jolien Kaiser

Reactie van de scholen op het gestuurde mailtje:

1. Contactgegevens:

Udenscollege

W.H. Sporken, Directeur – bestuurder (gesproken met Johan van der Leest betreft de interviews)

w.sporken@udenscollege.nl

G. de Bruin, Voorzitter sectordirectie VMBO

g.debruin@udenscollege.nl

Reactie 7-06-2010:

Beste Liesbeth en Jolien,

Excuses voor de late reactie. Wij willen aan dit onderzoek onze medewerking verlenen.

m.v.g.

Drs. G. de Bruin

Voorzitter Sectordirectie VMBO

Udens College

0413 - 262791

2. Contactgegevens:

Fioretticolllege

Paul Timmermans, Teamleider Techniek

pti@fioretticolllege.nl

Reactie 31-05-2010 :

Dames,

Uiteraard zijn wij weer bereid om met jullie (en anderen) samen te werken. Hoor graag van jullie wat de vervolgstappen zijn.

Met vriendelijke groet,

Paul Timmermans

Kernteamleider techniek

3. Contactgegevens:

Eldecollege

Bart Kemp, Teamleider Techniek

b.kemp@eldecollege.nl

Reactie 28-05-2010:

Dag Liesbeth en Jolien,

Wat betreft het Elde College zijn wij bereid om aan het dialoog mee te werken. Ik hoor wel welke stappen er genomen gaan worden en wat de rol van het Elde College hierbinnen zal zijn/worden.

Met vriendelijke groet,

G.P.W. Kemp

Kernteamleider Techniek 3 en 4

4. Contactgegevens:

Commanderijcollege

Clem van Lamoen, Teamleider Techniek

clem.van.lamoen@commanderijcollege.nl

Reactie 1-06-2010:

Beste Jolien en Liesbeth,

Graag willen wij als Commanderij College hieraan meewerken. Als school die bezig is met de implementatie van het HMS lijkt me dat zeer gewenst.
Als jullie een aantal data willen doormailen kunnen we daarop reageren.
Tot spoedig ziens

m.v.gr.

Clem van Lamoen

Teamleider Techniek

Commanderij College Gemert

5. Contactgegevens:

Het Hooghuiscollege

F.J. Claessens, Directeur locatie Oss Zuid (gesproken met Geert Duis betreft de interviews)
fclaessens@hethooghuis.nl

Reactie:

Telefonische contact geweest. Waaruit afspraak met het platform voortgekomen is.

Beste Brabo Imagoleden,

Zoals besproken tijdens ons overleg op 2 juni jl, nodig ik jullie vrijblijvend uit voor de Brabo stuurgroepvergadering. Deze vindt plaats op:

dinsdag 15 juni 2010,

tijd: 15.30 - 17.30 uur,

bij: Hooghuis Lyceum Oss,

locatie: De Ruivert.

Het Hooghuis Lyceum (VMBO) zal deze middag presenteren hoe zij de aansluiting met bedrijven en praktijk binnen de techniekopleidingen heeft georganiseerd.

In de aansluitende discussie bespreken we o.a.:

- Hoe het Hooghuis Lyceum en de (Brabo)metaalbedrijven elkaar kunnen versterken
- Hoe en of de aanpak van het Hooghuis een voorbeeld kan zijn voor een samenwerking met andere VMBO scholen in de regio
- Hoe het nieuwe programma Technet hieraan een impuls kan geven

De informatie is, denk ik, interessant voor het vervolg op het afstudeeronderzoek van Jolien en Liesbeth. De agenda is bijgevoegd.

Als je aanwezig wilt zijn hoor ik het graag!

6. ROC

De Leijgraag, Veghel

H. G. M. Richard van der Heijden, ROC Leijgraaf Veghel

richard.heijden@leijgraaf.nl

Reactie:

Geen reactie.